

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om slopande av arbetsgivares folkpensionsavgift

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att folkpensionslagen, lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift och lagen om Skatteförvaltningen ändras samt att lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift upphävs.

Det föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift slopas från ingången av år 2010. Avgiften ska inte längre betalas utifrån löner som betalas ut i januari 2010. I och med att folkpensionsavgiften slopas föreslås det att Folkpensionsanstaltens andel av beskattningskostnaderna sänks med 2,5 procentenheter.

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om den andel staten betalar till Folkpensionsanstalten ska justeras. Efter att arbetsgivares folkpensionsavgift har slopats är det i praktiken staten ensam som finansierar både kostnaderna för folkpensionerna och

verksamhetskostnaderna för förmånerna som verkställs ur folkpensionsfonden. Det föreslås att minimibeloppet för folkpensionsfondens finansieringstillgångar i slutet av året ska vara 3,5 procent av de årliga totalutgifterna för folkpensionsförsäkringen.

Efter att lagen har trätt i kraft kommer arbetsgivarnas folkpensionsavgifter som ska betalas i januari 2010 utifrån löner som utbetalas i december 2009 samt folkpensionsavgifter för tidigare år som erläggs i efterhand att inkomstföras i folkpensionsfonden. Arbetsgivares socialskyddsavgift som förfaller till betalning från ingången av februari 2010 kommer enbart att bestå av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2010.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Nuläge	4
1.1. Allmänt	4
1.2. Arbetsgivares folkpensionsavgift.....	4
1.3. Finansieringen av folkpensionerna	5
Statens finansieringsandel	5
Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar.....	6
Betaling i förskott av statens andel.....	6
Lån av medel och likviditetsbelopp.....	7
1.4. Arbetsgivares socialskyddsavgift.....	7
1.5. Folkpensionsfondens andel av beskattningskostnaderna.....	7
2. Föreslagna ändringar	7
2.1. Arbetsgivares folkpensionsavgift.....	7
2.2. Finansieringen av folkpensionerna	8
Allmänt	8
Statens finansieringsandel	8
Betaling i förskott av statens andel.....	9
Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar.....	9
2.3. Arbetsgivares socialskyddsavgift.....	10
2.4. Folkpensionsfondens andel av beskattningskostnaderna.....	11
3. Propositionens konsekvenser	11
3.1. Konsekvenser för folkpensionstagare	11
3.2. Konsekvenser för statsfinanserna	11
3.3. Konsekvenser för arbetsgivarna.....	12
3.4. Konsekvenser för Folkpensionsanstalten	13
3.5. Konsekvenser för myndigheterna	14
4. Beredningen av propositionen	14
5. Samband med andra propositioner.....	14
DETALJMOTIVERING.....	15
1. Lagförslag	15
1.1. Folkpensionslagen.....	15
1.2. Lag om arbetsgivares socialskyddsavgift	16
1.3. Lag om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift	17
1.4. Lag om Skatteförvaltningen	17
2. Ikraftträdande.....	17

LAGFÖRSLAGEN	18
om ändring av folkpensionslagen.....	18
om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.....	20
om upphävande av lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift	21
om ändring av 20 § i lagen om Skatteförvaltningen.....	22
BILAGA	23
PARALLELLTEXTER	23
om ändring av folkpensionslagen.....	23
om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.....	27
om ändring av 20 § i lagen om Skatteförvaltningen.....	28

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Allmänt

Enligt folkpensionslagstiftningen har en person rätt att få pension på grund av arbetsförmåga, arbetslöshet eller ålderdom samt efter familjeförsörjarens död. Folkpensionen tryggar utkomsten när en person inte har rätt till arbets- eller företagarpension eller när förvärvspensionen är liten.

Folkpensionerna finansieras för närvarande i huvudsak med statens medel och med arbetsgivares folkpensionsavgift. Kommunerna har inte bidragit till finansieringen av folkpensionerna sedan 1997. Sedan början av 1996 har folkpensionspremie inte tagits ut hos de försäkrade och sedan dess har inte heller de försäkrade deltagit i finansieringen av folkpensionerna. Med intäkterna från arbetsgivares folkpensionsavgift finansierades år 2008 ca en tredjedel av folkpensionsutgifterna, år 2009 blir arbetsgivarnas betalningsandel ca en femtedel.

I slutet av år 2008 betalades det folkpension till ca 679 500 pensionstagare, av vilka ca 488 500 får ålderspension, 166 500 sjukpension och ca 24 000 arbetslöshetspension. Familjepension enligt folkpensionslagen betalades inalles till ca 30 000 efterlevande makar och barn. Vid utgången av 2008 uppgick antalet personer med full folkpension till ca 91 500.

1.2. Arbetsgivares folkpensionsavgift

Bestämmelser om arbetsgivares folkpensionsavgift ingår i 99 § i folkpensionslagen (568/2007). De privata arbetsgivarnas folkpensionsavgift har graderats i tre olika av-

giftsklasser. Denna gradering togs i bruk 1973. För att finansiera den folkpensionsreform som då ägde rum höjdes folkpensionsavgiften för kapitalintensiva företag. Genom reformen ökades de kapitalintensiva företagens relativa avgiftsandel i jämförelse med arbetsintensiva företag. De nya avgiftsklasserna bestämdes på basis av avskrivningar och löner.

Till folkpensionsavgiftens lägsta avgiftsklass, avgiftsklass I, hör för närvarande de företag som har avskrivningar på anläggningstillgångar på högst 50 500 euro samt de företag, vilkas avskrivningar överskrider detta belopp men är mindre än 10 procent av de utbetalade lönerna. Till avgiftsklass II hör de företag, vilkas avskrivningar överskrider 50 500 euro och samtidigt utgör minst 10 procent men högst 30 procent av de utbetalade lönerna. Till den högsta avgiftsklassen, avgiftsklass III, hör de företag, vilkas avskrivningar överskrider 50 500 euro och samtidigt utgör över 30 procent av de utbetalade lönerna. Med denna nuvarande gradering av folkpensionsavgiften har man velat underlätta betalningsbördan för arbetsintensiva företag.

Merparten av de privata arbetsgivarna, ca 93 procent, hör till avgiftsklass I. Till avgiftsklass II hörde i november 2008 ca 2 650 och till avgiftsklass III ca 5 150 arbetsgivare. Vid fastställandet av folkpensionsavgiften jämförelses statens affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002) med privata arbetsgivare.

Enligt 99 § i folkpensionslagen bestäms storleken på arbetsgivares folkpensionsavgift särskilt genom lag. Bestämmelser om avgiftens storlek ingår i lagen om premieprocent-satsen för sjukförsäkringens sjukvårdspre-

mie och arbetsgivares folkpensionsavgift (1262/2006).

Procentsatsen för folkpensionsavgiften ändrades senast vid ingången av april 2009. Som en del av det ekonomiska stimulanspaketet som regeringen kom överens om den 30 januari 2009 reducerades arbetsgivarnas arbetskraftskostnader genom en sänkning av arbetsgivares folkpensionsavgift med 0,801 procentenheter. Lagen om sänkt avgift gäller till utgången av 2009.

Efter avgiftssänkningen i april 2009 är folkpensionsavgiftens storlek för privata arbetsgivare, beroende på avgiftsklass, 0,00, 2,20 eller 3,10 procent av lönen. För privata arbetsgivare är folkpensionsavgiften 2009 i genomsnitt ca 0,77 procent av lönen. Storleken på folkpensionsavgiften för andra arbetsgivare (kommuner, samkommuner, kommunala affärsverk, den evangelisk-lutherska kyrkan eller dess församlingar, kyrkliga samfälligheter, det ortodoxa kyrkosamfundet eller dess församlingar, staten, statliga inrättningar och landskapet Åland) är sedan ingången av april 1,05 procent av lönen. För arbetsgivare inom den offentliga sektorn är folkpensionsavgiften 2009 i genomsnitt ca 1,25 procent av lönen.

Före 2009 har arbetsgivares folkpensionsavgift sänkts ett flertal gånger. Inom ramen för stimulansåtgärderna för att förbättra sysselsättningen sänktes arbetsgivares avgifter tre gånger i början av 1990-talet. Efter det har folkpensionsavgiften sänkts 1997, 1999, 2000, 2002, 2006 och 2008. Syftet med sänkningarna har varit att förbättra arbetsgivarnas konkurrenskraft och möjligheter att sysselsätta arbetskraft. Folkpensionsavgifterna för arbetsgivarna inom den offentliga sektorn har förenhetligats och sänkts närmare den genomsnittliga avgiftsnivån för den privata sektorn. Med sänkningen av folkpensionsavgiften år 2008 kompengades den förhöjning i arbetsgivares arbetspensionsav-

gifter som hade genomförts samma år.

Arbetsgivarnas folkpensionsavgift har sänkts gradvis inom ramen för statsfinansernas resurser. År 1989 utgjorde arbetsgivarnas folkpensionsavgifter en andel på 54 procent av folkpensionernas finansiering. Dessa avgifters andel har sedan dess minskat så att den i början av år 2009 uppgick till ca 30 procent. Folkpensionsavgifternas finansieringsandel har minskat dels på grund av den sänkta avgiftsnivån för arbetsgivares folkpensionsavgift, dels på grund av det faktum att ändringarna i folkpensionssystemet, såsom sloandet av kommunernas indelning i dyrortsklasser, utbetalningen av folkpensionen utan avdrag till pensionärer i offentlig anstaltsvård och folkpensionens nivåförhöjningar under olika år helt har finansierats med statliga medel.

Arbetsgivares folkpensionsavgift är en del av arbetsgivarens lagstadgade, obligatoriska lönerelaterade arbetskraftskostnader. Arbetsgivares folkpensionsavgift bestäms och erläggs utifrån de löner arbetsgivaren betalar ut. Folkpensionen är dock till naturen en grundskyddsförmån och dessa förmåner finansieras i regel med allmänna skattemedel.

Andelen för arbetsgivarnas lönerelaterade socialförsäkringsavgifter av arbetstagarens bruttolön uppgick år 2008 till ca 23,5 procent. I Finland ligger dessa avgifter på internationell genomsnittsnivå. Bland närliggande länder är avgifterna i Sverige och i Estland högre än i Finland, i Norge och i Tyskland lägre. I Danmark finansieras socialskyddet så gott som enbart genom lönebeskattning.

1.3. Finansieringen av folkpensionerna

Statens finansieringsandel

I början av 2009 trädde en ändring i folkpensionslagen i kraft som förtydligar Folkpensionsanstaltens finansiering (RP 73/2008 rd). I 97 § i folkpensionslagen bestämdes sta-

tens basfinansieringsandel till 53 procent av folkpensionerna och verksamhetskostnaderna för de förmåner som betalas ur folkpensionsfonden. Familjepensionerna enligt folkpensionslagen finansieras helt med statens medel. Den återstående delen av folkpensionsförsäkringens förmåner och utgifter finansieras enligt 98 § i folkpensionslagen med medel som inflyter från arbetsgivares folkpensionsavgift, folkpensionsfondens intäkter och med statens tilläggsfinansieringsandel. Statens tilläggsfinansieringsandel som togs i bruk vid ingången av 2009 ersatte det tidigare statliga garantibeloppet.

I samband med att arbetsgivares folkpensionsavgift sänktes med 0,801 procentenheter höjdes statens basfinansieringsandel av folkpensionskostnaderna från 53 procent till 76 procent från ingången av maj 2009 (RP 11/2009 rd). Denna ändring i betalningsandelen är i kraft till utgången av 2009. Som en följd av ändringen stiger statens basfinansieringsandel av folkpensionerna 2009 från ca 1 386 miljoner euro till ca 1 763 miljoner euro. Statens basfinansieringsandel beräknas 2009 uppgå till ca 126 miljoner euro.

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar

Folkpensionerna betalas ur Folkpensionsanstaltens folkpensionsfond. För att fondens likviditet ska vara tryggad ska enligt 101 § i folkpensionslagen finansieringstillgångarna vid kalenderårets utgång vara minst fem procent av de årliga totalutgifterna för folkpensionsförsäkringen. Om minimibeloppet underskrids ska statens tilläggsfinansieringsandel höjas så att minimibeloppet på fem procent uppnås.

Sättet att räkna ut minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar ändrades vid ingången av 2009. När minimibeloppet räknas ut beaktas som årliga kostnader

förmånerna enligt folkpensionslagen, alltså kostnaderna för folkpensionerna, familjepensionerna och barnförhöjningarna samt anstaltens verksamhetskostnader som betalas ur folkpensionsfonden. I verksamhetsutgifterna beaktas inte den del som överförs till pensionsansvarsfonden. Vid uträkningen av minimibeloppet beaktas inte längre frontmannatillägg, bostadsbidrag för pensionstagare eller handikappförmåner som helt bekostas av staten. När de utgifter som ska beaktas vid uträkningen av minimibeloppet gallrades höjdes samtidigt procentsatsen som ska användas vid uträkning av minimibeloppet från fyra till fem. Bufferten för minimibeloppet för folkpensionsfondens finansieringstillgångar, uträknad enligt femprocentsbestämmelsen, är 2009 ca 130 miljoner euro.

Folkpensionerna och handikappförmånerna utbetalas till förmånstagarna i tre olika avgiftsgrupper den 4, 14 och 22 varje månad, av vilka den första posten är störst. Det nuvarande buffertbeloppet överskrider med ca 40 miljoner euro den första avgiftsposten i månaden som betalas ur fonden. I början av månaden betalas härutöver pensionstagarnas bostadsbidrag i en post. Bufferten räcker i praktiken till för alla de avgiftsposter som ska betalas i början av månaden, också i undantagsfall med oväntade störningar i betalningstrafiken.

Betalning i förskott av statens andel

Staten ska enligt 103 § i folkpensionslagen månatligen i förskott på statens basfinansieringsandel betala Folkpensionsanstalten 90 procent av den beräknade basfinansieringsandelen. Det resterande beloppet betalas i efterhand den andra månaden efter den månad förmånerna har betalats, då det faktiska beloppet för förmånerna och kostnaderna är känt. Staten betalar finansieringsandelens förskott till Folkpensionsanstalten senast den

sista bankdagen före den dag pensionerna ska betalas.

Folkpensionsanstalten ska senast fyra vardagar före pensionernas betalningsdag lämna en kalkyl över pensionsbeloppet som ska betalas. Bestämmelser om tidpunkterna ingår i statsrådets förordning om betalning av förmåner och av statens andel enligt folkpensionslagen (1182/2007).

Lån av medel och likviditetsbelopp

Likviditeten hos Folkpensionsanstaltens fonder tryggas av bestämmelsen i 12 a § i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001), enligt vilken Folkpensionsanstaltens fonder har rätt att låna varandra medel utan att kräva säkerhet. För lån mellan fonderna betalas en ränta som är jämförbar med marknadsräntan. Enligt 102 § i folkpensionslagen ansvarar staten dock i sista hand alltid genom statens likviditetsbelopp för att folkpensionsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad.

1.4. Arbetsgivares socialskyddsavgift

Bestämmelser om arbetsgivares socialskyddsavgift ingår i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963). Avgiften består av arbetsgivares folkpensionsavgift och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Arbetsgivaren betalar bägge avgifter som en enda avgift, arbetsgivarens socialskyddsavgift.

Procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift bestäms genom förordning av statsrådet efter att storleken på arbetsgivares folkpensionsavgift har fastställts i lag och storleken på arbetsgivares sjukförsäkringsavgift har fastställts genom förordning av statsrådet. Skatteförvaltningen uppbär socialskyddsavgifterna och inkomstför medlen som flyter in genom avgifterna till Folkpensionsanstalten och fördelar dem i folkpensions- och sjukförsäkringsavgiftsandelar enligt en

fördelningsproportion som årligen fastställs genom förordning av statsrådet.

1.5. Folkpensionsfondens andel av beskattningskostnaderna

Folkpensionsanstalten betalar årligen Skatteförvaltningen ersättning för uppbörd och inkomstföring av de premier och avgifter Skatteförvaltningen redovisar samt för överföring av uppgifter som gäller beskattningen. Enligt 20 § i lagen om Skatteförvaltningen (237/2008) är ersättningen 8,4 procent av Skatteförvaltningens årliga totala kostnader. År 2009 uppgick ersättningen som Folkpensionsanstalten betalar Skatteförvaltningen inalles till ca 34,3 miljoner euro. Av dessa kostnader uppskattas 30 procent, dvs. ca 10,3 miljoner euro, utgöra kostnader som härrör från uppbörd och inkomstföring av arbetsgivares folkpensionsavgift som finansieras ur folkpensionsfonden som en del av Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Arbetsgivares folkpensionsavgift

Samtidigt som regeringen beslutade sänka arbetsgivares folkpensionsavgift som ett led i det ekonomiska stimulanspaket som offentliggjordes i januari 2009 beslutade den att arbetsgivares folkpensionsavgift ska slopas permanent vid ingången av 2010.

Syftet med att slopa arbetsgivares folkpensionsavgift är att snabbt sänka arbetsgivarnas sysselsättningskostnader och att i enlighet med en hållbar utveckling flytta över beskattningens tyngdpunkt från beskattning av arbete till miljö- och energiskatter. Genom att slopa den till avdragsbeloppet bundna folkpensionsavgiften vill man också skapa förutsättningar för företagen att göra investeringar.

Samtidigt som regeringen beslutade att arbetsgivares folkpensionsavgift ska slopas godkände regeringen arbetsmarknadsorganisationernas förslag inom ramen för det så kallade sociala inkomstpolitiska avtalet om att stärka finansieringen av arbetspensionerna genom att under perioden 2011—2014 höja arbetspensionsavgifterna med sammanlagt 1,6 procentenheter.

Med stöd av det som anförts ovan föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift slopas vid ingången av 2010. Avgiften slopas för alla arbetsgivare, inom både den privata och den offentliga sektorn. Som en följd av att avgiften slopas föreslås att bestämmelsen i 99 § i folkpensionslagen om folkpensionsavgiften upphävs.

När folkpensionsavgiften slopas bör också bestämmelserna om folkpensionsavgiftens procentsats upphävas. Bestämmelser om folkpensionsavgiftens procentsats ingår i lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift, där det även finns bestämmelser om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie.

I 18 kap. 20 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) finns grundbestämmelsen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringspremien. Från och med 2010 kommer det att vara möjligt att inom ramen för variationsgränserna som tas upp i sjukförsäkringslagen årligen bestämma premieprocentsatsen för sjukvårdspremien genom förordning av statsrådet. Ändringen i sjukförsäkringslagen om att genom förordning bestämma procentsatsen antogs hösten 2008. Av denna orsak föreslås det att lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift upphävs i sin helhet.

Under 2010 beräknas det ytterligare flyta in ca 52 miljoner euro i intäkter från folkpensionsavgifterna i folkpensionsfonden. I ja-

nuari 2010 ska de folkpensionsavgifter inkomstföras i fonden som erläggs utifrån de löner som utbetalas i december 2009. Efter januari månad kommer det ännu att inflyta folkpensionsavgifter till fonden som påförts för 2009 och tidigare år och som erläggs i efterhand. Dessa intäkter från folkpensionsavgiften minskar för sin del statens finansieringsandel.

2.2. Finansieringen av folkpensionerna

Allmänt

Meningen är att en hållbar finansiering av folkpensionerna ska tryggas permanent när folkpensionsavgiften slopas. Samtidigt ska en tillräcklig likviditet för folkpensionsfonden säkerställas. Intäkterna från folkpensionsavgiften ersätts med statens finansieringsandel som så gott som helt täcker kostnaderna för folkpensionerna.

Statens finansieringsandel

I propositionen föreslås det att staten ska finansiera alla förmåner och verksamhetsutgifter enligt folkpensionslagen till den del de inte kan täckas genom placerings- eller andra intäkter från folkpensionsfonden. Folkpensionsfondens placeringsintäkter uppgick år 2008 till 23 miljoner euro. Den långsammare ekonomiska tillväxten kommer dock att inverka på placeringsintäkternas storlek. Det är meningen att folkpensionsfondens placeringstillgångar gradvis ska föras över till pensionsansvarsfonden som täckning för pensionsansvaret för Folkpensionsanstaltens personal, vilket för sin del kommer att minska folkpensionsfondens framtida placeringsintäkter. Folkpensionsfondens övriga intäkter utöver placeringsintäkter är de folkpensionsavgifter som inkomstföras till fonden efter år 2009, vilkas belopp efter år 2010 kommer att vara obetydliga.

Statens tilläggsfinansieringsandel ersatte år 2009 statens garantibelopp som flexibel post i finansieringen av folkpensionerna. År 2009 beräknas statens tilläggsfinansieringsandel uppgå till ca 126 miljoner euro. Eftersom staten i praktiken i fortsättningen kommer att finansiera folkpensionerna till hundra procent behövs en sådan flexibel post i finansieringen inte längre. Av denna orsak föreslås att den statliga finansieringen inte längre delas upp i en basfinansieringsandel och en tilläggsfinansieringsandel.

Betalning i förskott av statens andel

Förskottet på statens andel för folkpensionerna betalas liksom hittills till 90 procent. Till folkpensionslagen fogas en allmän bestämmelse om betalningen av förskottet på statens andel. Närmare bestämmelser om betalningen av förskottet på statens andel utfärdas genom förordning av statsrådet. Folkpensionerna betalas fortsättningsvis tre gånger i månaden, eftersom det ännu inte vid ingången av 2010 är möjligt att införa de ändringar i Folkpensionsanstaltens datasystem som krävs för en övergång till en enda betalningsdag.

Meningen är att betalningen av statens andel ska tidigareläggas med två dagar från dagens läge. Statens andel skulle betalas senast tre bankdagar före betalningsdagen för pensionerna. Syftet med en tidigareläggning av betalningen av statens andel är att säkerställa att Folkpensionsanstalten i alla lägen i rätt tid får de medel som behövs för att betala pensionerna på sitt konto. Tidigareläggningen genomförs genom en ändring av statens förordning om betalning av förmåner och av statens andel enligt folkpensionslagen (1182/2007). I detsamma tidigareläggs med tre vardagar den dag Folkpensionsanstalten till social- och hälsovårdsministeriet senast ska lämna in kalkyler över pensionsbeloppen som ska betalas.

Det är meningen att motsvarande ändringar i betalningstidtabellen för statens andel ska vidtas också när det gäller betalningen av de övriga förmåner som betalas ur folkpensionsfonden. Ändringarna gäller betalningen av statens andel av handikappförmånerna enligt lagen om handikappförmåner (570/2007), bostadsbidragen enligt lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007) och fronttilläggen enligt frontmannapensionslagen (119/1977) och lagen om betalning av fronttillägg utomlands (988/1988). Ändringarna vidtas i de förordningar av statsrådet där det föreskrivs om erläggandet av statens andel i dessa förmåner.

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar

Folkpensionsanstaltens delegation förutsatte i sitt yttrande till social- och hälsovårdsministeriet den 10 februari 2009 om sloandet av folkpensionsavgiften att finansieringen av och likviditeten för folkpensionerna i samband med att arbetsgivares folkpensionsavgift slopas måste säkerställas på ett långsiktigt, stabilt och tryggt sätt och att det i folkpensionsfonden fortfarande ska finnas en permanent buffert på minst fem procent för oväntade störningar i ekonomin och betalningsrörelsen.

Vid godkännandet av de lagförslag som ingick i regeringens proposition om temporär lagstiftning om sänkning av arbetsgivares folkpensionsavgift (RP 11/2009 rd) förutsatte riksdagen i sitt svar att regeringen långsiktigt ser till en hållbar finansiering av Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader och en tillräcklig likviditet för anstalten.

Syftet med de föreslagna lagändringarna är att Folkpensionsanstaltens finansieringsställning ska hållas oförändrad. För att trygga likviditeten för de förmåner och andelar av verksamhetskostnader som ska betalas ur

folkpensionsfonden ska det fortsättningsvis i lag bestämmas om minimibeloppet av fondens finansieringstillgångar vid kalenderårets utgång. Om gränsen för minimibeloppet närmar sig ska staten höja sin betalningsandel så att minimibeloppet uppnås.

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar som har fastställts i lag ger besked om hur mycket medel det finns i fonden vid årets slut. Det säger inget om miniminivån för medlen under årets olika månader. Det viktigaste med tanke på folkpensionsfondens kontinuerliga likviditet, finansieringstillgångarnas lägsta månatliga nivå, skulle enligt gällande finansieringsregler i början av 2009 i genomsnitt vara 50 miljoner euro 2010, med en månatlig fluktuation mellan 35 och 61 miljoner euro.

Enligt gällande finansieringsregler i början av 2009, då folkpensionsavgifternas andel ännu utgjorde ca 32 procent av folkpensionernas totalfinansiering, skulle fluktuationen 2010 mellan månadens högsta och lägsta nivå för folkpensionsfondens finansieringstillgångar i genomsnitt utgöra 70 miljoner euro. Avskaffandet av folkpensionsavgiften minskar denna månatliga fluktuation i folkpensionsfondens finansieringstillgångar väsentligt. Skillnaden mellan finansieringstillgångarnas högsta och lägsta månatliga nivå blir 2010 i genomsnitt ca 25 miljoner euro.

I propositionen föreslås att minimibeloppet för folkpensionsfondens finansieringstillgångar vid utgången av året ska vara 3,5 procent av de årliga totalkostnaderna för folkpensionsförsäkringen. Det är möjligt att sänka minimibeloppet vid utgången av året från nuvarande fem procent, eftersom den månatliga fluktuationen för folkpensionsfondens finansieringstillgångar blir betydligt mindre än under folkpensionsavgifternas tid. Det föreslagna minimibeloppet på 3,5 procent skulle 2010 höja den lägsta genomsnittliga nivån i månaden för medlen i folkpensionsfonden

jämfört med en beräkning enligt gällande finansieringsregler i början av år 2009 och således förbättra folkpensionsfondens likviditet.

2.3. Arbetsgivares socialskyddsavgift

Såsom tidigare vid punkt 2.1 har beskrivits ska arbetsgivare erlägga folkpensionsavgift för sista gången i januari 2010. När det gäller påförda folkpensionsavgifter som erläggs senare är arbetsgivarens betalningsskyldighet emellertid i kraft ännu i sex år efter lönebetalningsåret, alltså till slutet av 2015.

Om arbetsgivares socialskyddsavgift vid ingången av år 2010 slopades, vore man tvungen att för övergångsperioden parallellt med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift skapa ett separat betalnings- och uppbördssystem för folkpensionsavgifterna. Det vore inte heller möjligt att direkt kvittera socialskyddsavgifter som ogrundat har erlagts före år 2010 mot arbetsgivaravgifterna för år 2010 utan att bestämmelserna ändras. Arbetsgivarerna, Skatteförvaltningen och Folkpensionsanstalten kan undvika onödiga ändringar i data-systemen om folkpensionsavgiften under övergångstiden fortsättningsvis vid sidan av sjukförsäkringsavgiften betalas som en del av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Med stöd av det anförda föreslås att definitionen av arbetsgivares socialskyddsavgift ändras så att arbetsgivares sjukförsäkringsavgift betalas som arbetsgivares socialskyddsavgift. Den nya definitionen skulle gälla socialskyddsavgifter som betalas för löner utbetalade i januari 2010 eller senare. Arbetsgivares socialskyddsavgift som erläggs för löner som utbetalas därefter skulle liksom tidigare också innehålla folkpensionsavgiften.

Det föreslås att 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift också ändras så att procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift blir densamma som premieprocentsat-

sen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Då behöver procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift inte längre som för närvarande fastställas separat genom förordning av statsrådet.

2.4. Folkpensionsfondens andel av beskattningskostnaderna

När arbetsgivares folkpensionsavgift slopas, försvinner också beskattningskostnaderna för avgiften. Om Folkpensionsanstaltens andel på 8,4 procent av beskattningskostnaderna hålls oförändrad, skulle alla kostnader allokteras till sjukförsäkringsfonden. Folkpensionsfondens andel av beskattningskostnaderna, som staten nu finansierar i sin helhet, är 10,3 miljoner euro. Den skulle i fortsättningen finansieras ur sjukförsäkringsfonden. Sjukförsäkringsfondens utgifter täcks till ca 34 procents andel med inkomster av arbetsgivares avgifter och till ca 40 procents andel med inkomster av försäkrades avgifter samt till ca 28 procent med statens andelar.

För att beskattningskostnaderna för folkpensionsavgiften, som staten för närvarande finansierar, inte till någon del ska bli finansierade av arbetsgivarna och de försäkrade, föreslås att procentsatsen för beskattningskostnaderna som fastställts för Folkpensionsanstalten ska sänkas med 2,5 procentenheter från 8,4 procent till 5,9 procent. Statens finansieringsandel av beskattningskostnaderna stiger i motsvarande grad.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Konsekvenser för folkpensionstagare

Slopandet av folkpensionsavgiften får inga konsekvenser för folkpensionstagarna. Finansieringen av folkpensionerna tryggas permanent och folkpensionerna betalas år 2010 och senare liksom hittills. Statens

ökande finansieringsandel och folkpensionsfondens finansieringsbuffert säkerställer utbetalningen av pensionerna i rätt tid.

3.2. Konsekvenser för statsfinanserna

Statens finansieringsandel av folkpensionerna uppskattas år 2010 uppgå till ca 2 442 miljoner euro. Slopandet av folkpensionsavgiften uppskattas öka statens andel av folkpensionsutgifterna med ca 495 miljoner euro jämfört med situationen i slutet av år 2009 och de gällande finansieringsreglerna. När den för statens utgifter sänkande effekten av slopandet av de folkpensionsavgifter som staten som arbetsgivare erlägger och de mindre statsandelarna beaktas blir ökningen i nettoutgifter för staten år 2010 ca 393 miljoner euro.

Statens intäkter från samfundsskatterna uppskattas på grund av den slopade folkpensionsavgiften år 2010 öka med ca 152 miljoner euro. Eftersom staten finansierar folkpensionsfondens verksamhetskostnader i sin helhet, liksom även Skatteförvaltningens kostnader, kommer de till följd av den slopade folkpensionsavgiften lägre beskattningskostnaderna inte att få några konsekvenser för statsfinanserna. Sänkningen av minimibeloppet för folkpensionsfondens finansieringstillgångar till 3,5 procent innebär en engångsminskning av statens utgifter med 38 miljoner euro år 2010.

År 2010 finansierar staten kostnaderna för slopandet av folkpensionsavgiften i huvudsak genom ökad statlig låntagning. Det har avtalats att slopandet av folkpensionsavgiften därefter ska finansieras permanent genom att accisen på elektricitet, brännolja, stenkol och naturgas höjs från ingången av 2011. Accisförhöjningarna varierar mellan ca 80 procent för lätt brännolja till 328 procent för naturgas. Regeringen lämnar 2010 en separat proposition om förhöjningarna på energiskatterna.

Tidigareläggningen av betalningen av statens finansieringsandel med två bankdagar innebär en engångsförlust i ränteintäkter för staten på ca 0,2 miljoner euro om året.

3.3. Konsekvenser för arbetsgivarna

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som betalas som arbetsgivares socialskyddsavgift beräknas stiga med 0,27 procentenheter i början av 2010. När arbetsgivares folkpensionsavgift slopas år 2010, sjunker emellertid premieprocentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift nästa år, utom för privata arbetsgivare i avgiftsklass I. Deras premieprocentsats för socialskyddsavgiften stiger analogt med sjukförsäkringsavgiftens förhöjning, eftersom folkpensionsavgiften i praktiken redan slopades i april 2009 i samband med sänkningen av folkpensionsavgiften.

På grund av slopandet av folkpensionsavgiften sjunker arbetsgivares socialskyddsavgift 2010 med inalles ca 286 miljoner euro jämfört med situationen i slutet av år 2009 och de gällande finansieringsreglerna. I avgiftsklass II för privata arbetsgivare skulle avgifterna sjunka ca 124 miljoner och i avgiftsklass III ca 162 miljoner euro.

De kommunala arbetsgivarnas socialskyddsavgifter skulle genom slopandet av folkpensionsavgiften 2010 sjunka med ca 152 miljoner euro, församlingarnas avgifter med ca 5 miljoner euro och de statliga arbetsgivarnas avgifter med ca 52 miljoner euro. Inalles skulle arbetsgivares socialskyddsavgifter genom slopandet av folkpensionsavgiften 2010 sjunka med ca 495 miljoner euro jämfört med situationen i slutet av år 2009 och de gällande finansieringsreglerna. År 2009 flyter det in arbetsgivares socialskyddsavgifter totalt ca 680 miljoner euro och år 2010 inalles ca 52 miljoner euro.

En indirekt konsekvens av den slopade folkpensionsavgiften är att kommunernas

statsandelar år 2010 beräknas sjunka med ca 50 miljoner euro. Tack vare slopandet av privata arbetsgivares folkpensionsavgift blir emellertid intäkterna från samfundsskatten större än om avgiften inte slopas. För kommunernas del beräknas effekten av den slopade avgiften på intäkterna från samfundsskatten år 2010 uppgå till 75 miljoner euro och för församlingarnas del till 6 miljoner euro. Nettoeffekten av den slopade avgiften blir således för kommunerna ca 177 miljoner euro avbördande och för församlingarna ca 11 miljoner euro år 2010.

Den 2009 genomförda sänkningen av arbetsgivares folkpensionsavgift och det från ingången av 2010 föreslagna slopandet av avgiften kommer att sänka arbetsgivarnas arbetskraftskostnader på både den privata och den offentliga sektorn. Sänkta lönerelaterade kostnader dämpar behovet av permitteringar och uppsägningar. Sänkningen och slopandet av folkpensionsavgiften är snabbt verkande stimulansåtgärder som innebär en omedelbar reducering av arbetskraftskostnaderna. Den stimulerande effekten av den slopade folkpensionsavgiften inverkar fullt ut år 2010, då arbetslöshetsgraden uppskattas stiga till över tio procent.

Finansministeriet uppskattar att slopandet av arbetsgivares folkpensionsavgift stöder efterfrågan på arbetskraft på flere års sikt med sammanlagt ca 10 000 personer. Under en ekonomisk recession innebär detta främst ett minskat behov av att decimera arbetskraften. Slopandet av folkpensionsavgiften uppskattas lätta på skattegraden för arbete med ca 870 miljoner euro.

Den sammanlagda reducerande effekten av sänkningen och slopandet av folkpensionsavgiften på arbetskraftskostnaderna vid ett 100-personersföretag motsvarar 1,4-faldigt en arbetstagares medellön. Den reducerande effekten är störst för företag i avgiftsklass III. Vid ett sådant 25-personersföretag är den

sammanlagda inbesparingen i arbetskraftskostnader av sänkningen och slopandet av avgiften lika stor som medellönen för en arbetstagar vid företaget.

På grund av recessionen i världsekonomin uppskattas de privata företagens investeringar i Finland 2009 sjunka med ca tio procent. Folkpensionsavgiftens avgiftsklass, som bestäms utifrån avdrag och löner, har ökat investeringskostnaderna, eftersom ett företag till följd av investeringar kan bli överförd från en lägre till en högre avgiftsklass. Utöver den reducerande effekten beträffande arbetskraftskostnaderna ska slopandet av folkpensionsavgiften sporra företagen till investeringar. Denna sporrande effekt är störst i kapitalintensiva företag som till största delen betalar folkpensionsavgift enligt avgiftsklass II eller III.

Om arbetsgivares folkpensionsavgift slopas permanent, skapas det också förutsättningar för en tidigt lagd höjning av arbetspensionsavgiften, vilket påskyndar en fondering av pensionerna och minskar behovet av att arbetspensionsavgifterna höjs i framtiden.

På årsbasis reducerar den i april 2009 genomförda sänkningen av folkpensionsavgiften och det föreslagna slopandet av avgiften från ingången av 2010 arbetsgivarnas lönerelaterade avgifter med ca 1 065 miljoner euro. Av detta belopp utgör de privata arbetsgivarnas andel ca 695 miljoner euro, de kommunala arbetsgivarnas andel ca 270 miljoner euro, de statliga arbetsgivarnas andel ca 91 miljoner euro och de kyrkliga arbetsgivarnas andel ca 9 miljoner euro.

Nettointäkterna av energiskatteförhöjningen har beräknats till ca 750 miljoner euro om året. Genom denna ökning i accisintäkter kan man täcka kostnaderna för slopandet av de privata arbetsgivarnas folkpensionsavgifter. Kostnaderna som slopandet av de kommunala arbetsgivarnas folkpensionsavgift medför för staten kan täckas genom att statsandelar-

na till kommunerna sjunker och statens intäkter från samfundsbeskattningen stiger på grund av slopandet av folkpensionsavgiften.

Slopandet av folkpensionsavgiften skulle för första gången ge effekt i de socialskyddsavgifter som ska erläggas i februari 2010 utifrån de löner som betalas i januari 2010. Arbetsgivarna ska 2010 fortsättningsvis betala sjukförsäkringsavgiften i form av arbetsgivarers socialskyddsavgift. Förslaget om slopande av folkpensionsavgiften förutsätter således inga strukturella förändringar i företagets löneräknings- och betalningssystem.

3.4. Konsekvenser för Folkpensionsanstalten

De intäkter som inkomstförs i Folkpensionsanstaltens folkpensionsfond beräknas 2010 minska med ca 627 miljoner euro jämfört med föregående år. Trots att folkpensionsavgiften slopas beräknas det flyta in ca 52 miljoner euro i folkpensionsavgifter till folkpensionsfonden år 2010. Merparten av detta belopp, ca 41 miljoner euro, utgörs av avgifter som betalas utifrån lönerna som utbetalas i december 2009.

Nedgången i avgiftsintäkter ska ersättas med en höjning av statens finansieringsandel i folkpensionsfonden. Staten skulle i praktiken ensam ansvara för finansieringen av folkpensionerna.

Folkpensionsfondens likviditet kan förbättras genom en ökning i statens finansieringsandel så att den lägsta månatliga nivån för medlen i folkpensionsfonden i genomsnitt är ca 13 miljoner högre än den lägsta genomsnittliga nivån beräknad enligt gällande finansieringsregler i början av 2009. Folkpensionsanstaltens likviditet kan förbättras ytterligare genom en tidigareläggning av betalningen av statens andelar med två bankdagar.

Slopandet av folkpensionsavgiften sänker de beskattningskostnader som Folkpensionsanstalten betalar Skatteförvaltningen och

därigenom Folkpensionsanstaltens verksamhetskostnader. Utifrån kostnaderna för 2009 beräknas den sänkande effekten bli ca 10,5 miljoner euro.

Slopandet av folkpensionsavgiften beräknas sänka Folkpensionsanstaltens personalkostnader med ca 2 miljoner euro jämfört med situationen och ikraftvarande regler i slutet av år 2009.

3.5. Konsekvenser för myndigheterna

Under övergångsperioden kan uttagandet, övervakningen, uppbörden och redovisningen av folkpensionsavgiften i någon mån orsaka extra arbete för Skatteförvaltningen, eftersom antalet fall som sovras ut för manuell övervakning sannolikt stiger. Å andra sidan kommer slopandet av folkpensionsavgiften, som bestäms utgående från avdrag och löner, att förenkla uttagandet, övervakningen, upp-

börden och redovisningen av den återstående socialskyddsavgiften. Slopandet av folkpensionsavgiften bedöms dock inte ha någon direkt inverkan på Skatteförvaltningens personalantal.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Vid beredningen har finansministeriet, Folkpensionsanstalten, Skatteförvaltningen och de centrala arbetsmarknadsorganisationerna hörts.

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Folkpensionslagen

97 §. *Förmåner och utgifter som betalas ur folkpensionsfonden.* Det föreslås att paragrafens rubrik och innehåll ändras så att där inte längre föreskrivs om statens finansieringsandel. Förmånerna och utgifterna som betalas ur folkpensionsfonden ska motsvara de förmåner och utgifter som nämns i den gällande paragrafen. Ur fonden ska utöver folkpensionsfondens verksamhetskostnader såsom övriga utgifter också betalas kostnaderna för bedömning av arbetsoförmåga. Begreppet ”statens basfinansieringsandel” slopas och bestämmelser om statens finansieringsandel tas upp i 98 §.

98 §. *Finansiering av förmåner och utgifter.* Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar det nya innehållet. I paragrafen föreskrivs om finansieringen av de förmåner och utgifter som ska betalas från folkpensionsfonden. När folkpensionsavgiften har slopats kommer staten ensam att finansiera dem till den del de inte täcks av folkpensionsfondens placerings- eller andra intäkter. Begreppet ”statens tilläggsfinansieringsandel” slopas. Folkpensionsfondens övriga intäkter är placerings- och ränteintäkter samt de intäkter som flyter in från arbetsgivares folkpensionsavgift under övergångstiden.

99 §. *Arbetsgivares folkpensionsavgift.* Det föreslås att paragrafen upphävs när folkpensionsavgiften slopas.

101 §. *Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar.* Staten ska svara för att finansieringstillgångarna i folk-

pensionsfonden vid utgången av kalenderåret är minst 3,5 procent av de årliga totalutgifterna för folkpensionsförsäkringen. Minimibeloppet räknas ut på samma sätt som nu, som årliga kostnader beaktas alltså förmånerna enligt folkpensionslagen, dvs. utgifterna för folkpensionerna, familjepensionerna och barnförhöjningarna och anstaltens verksamhetskostnader som betalas ur folkpensionsfonden. I verksamhetskostnaderna beaktas inte den del som överförs som aktier till pensionsansvarsfonden. I paragrafen stryks den sista meningen, där det föreskrivs om hur statens tilläggsfinansieringsandel bestäms.

102 §. *Statens likviditetsbelopp.* Det föreslås att hänvisningen till 97 § i paragrafens 1 mom. stryks, eftersom där inte längre finns bestämmelser om statens finansieringsandel.

103 §. *Betalning av statens andelar.* Rubriken och innehållet i paragrafen ändras så att begreppen ”statens basfinansieringsandel” och ”statens tilläggsfinansieringsandel” i samband med statens finansiering stryks. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om betalning i förskott av statens finansieringsandel enligt 98 §. Fortsättningsvis ska 90 procent av finansieringsandelens beräknade belopp betalas i förskott.

För att minimibeloppet för folkpensionsfonden ska uppnås bör förskottet på statens finansieringsandel, avvikande från bestämmelserna i 1 mom., vid behov kunna betalas i december. I paragrafens 2 mom. bestäms att statens förskott för att finansiera folkpensionsfondens verksamhetskostnader är en flexibel post som betalas i en rat i december. Beloppet på respektive statliga förskott höjs eller sänks från beloppet som bestäms enligt

1 mom. så mycket att finansieringstillgångarna i folkpensionsfonden vid utgången av året är minst 3,5 procent av folkpensionsförsäkringens årliga totalkostnader. Förskottsbeloppet kan vid behov överskrida det beräknade beloppet för folkpensionsfondens verksamhetskostnader för december månad.

I paragrafens 3 mom. ingår en bestämmelse som motsvarar det gällande bemyndigandet att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om fastställandet och betalningen av statens andelar samt om de uppgifter som behövs för detta. Folkpensionsanstalten ska till social- och hälsovårdsministeriet lämna in en beräkning över beloppet för de förmåner och verksamhets- och andra utgifter som ska betalas. Vidare ska Folkpensionsanstalten lämna in en beräkning över folkpensionsfondens intäkter, vilka utgörs av de folkpensionsavgifter som ännu ska inkomstföras till Folkpensionsanstalten samt folkpensionsfondens placeringsintäkter, såsom ränteintäkterna för fondens medel.

104 §. Årskalkyl. Paragrafens rubrik ändras. Folkpensionsanstalten ska fortsättningsvis årligen lämna en beräkning över de utgifter och verksamhetskostnader som ska betalas ur folkpensionsfonden samt över beloppet för statens andel. Det föreslås att beräkningen kallas årskalkyl. Det föreslås vidare att begreppen ”statens basfinansieringsandel” och ”statens tilläggsfinansieringsandel” stryks ur paragrafen och att den samtidigt granskas uttrycksmässigt.

Ikraftträdandebestämmelse. Det föreslås att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2010.

I 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen föreslås att statens andel av finansieringen av folkpensionsfondens verksamhetskostnader 2010 sänks med 3 miljoner euro i månaden från januari till november för att det ska vara möjligt att vid utgången av 2010 uppnå den nivå på 3,5 procent för minimibeloppet för

folkpensionsfondens finansieringstillgångar som föreslås i 101 §.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.2. Lag om arbetsgivares socialskyddsavgift

1 §. Paragrafens 1 mom. ska innehålla en bestämmelse som beskriver lagens syfte om erläggandet av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Bestämmelser om avgifterna som ingår i arbetsgivares socialskyddsavgift ska ingå i paragrafens 2 mom. Eftersom det föreslås att arbetsgivares folkpensionsavgift slopas vid ingången av 2010 består arbetsgivares socialskyddsavgift därefter endast av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Den nuvarande definitionen, som också innehåller folkpensionsavgiften, ingår i paragrafens 1 mom.

Det föreslås att det i 3 mom. föreskrivs att procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift ska vara lika stor som premieprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Därmed behöver procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift inte längre bestämmas separat genom förordning av statsrådet.

Ikraftträdandebestämmelse. Det föreslås att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2010. Den ska tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift utifrån lön som utbetalas den 1 januari eller senare. På folkpensionsavgifter utifrån löner som utbetalas därförinnan och som ska erläggas efter att lagen har trätt i kraft tillämpas lagens 1 § sådan den lyder när denna lag träder i kraft.

Med ikraftträdandebestämmelsens 3 mom. upphävs 1 § jämte ändringar i förordningen om arbetsgivares socialskyddsavgift. I förordningens 1 § finns föreskrifter om storleken på procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift. När socialskyddsavgiftens pro-

centsats enligt den föreslagna 1 § alltid är lika stor som premieprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift blir det onödigt med föreskrifter genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

1.3. Lag om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift

1 § Det föreslås att lagen upphävs från ingången av år 2010, eftersom det har föreslagits att arbetsgivares folkpensionsavgift då slopas och premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie som ska uppbäras 2010 kan fastställas genom förordning av statsrådet.

2 § Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2010. Lagen som ska upphävas tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift som ska erläggas efter att upphävandelagen har trätt i kraft och som erläggs utifrån lön som utbeta-

las före den 1 januari 2010. Lagen som ska upphävas tillämpas också på sjukförsäkringens sjukvårdspremier som uppbärs för 2009.

1.4. Lag om Skatteförvaltningen

20 §. *Beskattningskostnaderna och deras fördelning.* I paragrafens 2 mom. bestäms om olika skattetagares betalningsandelar av de kostnader som uppbörd och inkomstföring av skatter och avgifter av skattenatur medför för Skatteförvaltningen. Det föreslås att Folkpensionsanstaltens betalningsandel sänks med 2,5 procentenheter till följd av att arbetsgivares folkpensionsavgift slopas.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av folkpensionslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 99 § och
ändras 97, 98 och 101 §, 102 § 1 mom. samt 103 och 104 §, sådana de lyder i lag 985/2008,
som följer:

97 §

Förmåner och utgifter som betalas ur folkpensionsfonden

Ur Folkpensionsanstaltens folkpensionsfond betalas ålderspensionerna, sjukpensionerna, barnförhöjningarna och familjepensionerna enligt denna lag samt arbetslöshetspensionerna enligt lagen om införande av folkpensionslagen.

Ur folkpensionsfonden betalas också de folkpensions- och familjepensionsutgifter som enligt 15 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) anses höra till grundskyddsandelen.

Ur folkpensionsfonden betalas dessutom de verksamhetskostnader och övriga kostnader som Folkpensionsanstalten orsakas av verkställigheten av de förmåner som avses i 1 och 2 mom. och av verkställigheten av de övriga

förmåner som betalas ur folkpensionsfonden och som avses i 12 b § i lagen om Folkpensionsanstalten.

98 §

Finansiering av förmåner och utgifter

Staten finansierar de förmåner och utgifter som enligt 97 § betalas ur folkpensionsfonden till den del de inte täcks av folkpensionsfondens placeringsintäkter eller andra intäkter.

101 §

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar

Staten svarar för att folkpensionsfondens finansieringstillgångar, minskade med det främmande kapitalet, vid kalenderårets utgång är minst 3,5 procent av de årliga total-

utgifterna för folkpensionsförsäkringen enligt 97 § (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*).

102 §

Statens likviditetsbelopp

Utöver vad som i 98 och 101 § bestäms om statens finansieringsandel ska staten till folkpensionsfonden betala ett så stort belopp att fondens likviditet alltid är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*). Beloppet ska återbetalas till staten när det inte längre behövs för att trygga folkpensionsfondens likviditet.

103 §

Betalning av statens andelar

Staten ska månatligen i förskott på statens finansieringsandel enligt 98 § betala Folkpensionsanstalten 90 procent av finansieringsandelens beräknade belopp.

Det förskottsbelopp för statens andel av finansieringen av folkpensionsfondens verksamhetskostnader som ska betalas i december bestäms dock så att minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar kan uppnås.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet och betalningen av förskotten och statens slutliga andelar samt om de uppgifter som behövs för detta.

104 §

Årskalkyl

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj till social- och hälsovårdsministeriet lämna en kalkyl över det beräknade beloppet av de förmåner och utgifter som ska betalas ur folkpensionsfonden samt över det beräknade beloppet av statens andel för följande år (*årskalkyl*). Årskalkylen ska justeras, om dess grunder förändras väsentligt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Med avvikelse från vad som bestäms i 98 § sänks statens andel av finansieringen av folkpensionsfondens verksamhetskostnader 2010 från januari till november med 3 miljoner euro i månaden.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.**Lag****om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 1 §, sådan den lyder i lag 1114/2005, som följer:

1 §

I denna lag föreskrivs om erläggandet av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) erläggs i form av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift är densamma som procentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Denna lag tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift som erläggs utifrån löner som utbetalas den 1 januari 2010 och därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.**Lag****om upphävande av lagen om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen av den 22 december 2006 om premieprocentsatsen för sjukförsäkringens sjukvårdspremie och arbetsgivares folkpensionsavgift (1262/2006) jämte ändringar.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010. De bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift som erläggs utifrån lön som utbetalas före den 1 januari 2010 och på sjukförsäkringens sjukvårdspremie som upp-
bärs för 2009.

4.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om Skatteförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 april 2008 om Skatteförvaltningen (237/2008) 20 § 2 mom. som följer:

20 §

Beskattningskostnaderna och deras fördelning

evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och 5,9 procent av Folkpensionsanstalten.

Av de årliga kostnader som avses i 1 mom. tar staten ut sammanlagt 30,8 procent av kommunerna, sammanlagt 4,7 procent av den

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 15 september 2009

Republikens President**TARJA HALONEN**

Social- och hälsovårdsminister *Liisa Hyssälä*

*Bilaga
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen av den 11 maj 2007 (568/2007) 99 § och
ändras 97, 98 och 101 §, 102 § 1 mom. samt 103 och 104 §, sådana de lyder i lag 985/2008,
som följer:

Gällande lydelse

97 §

Statens basfinansieringsandel

Av statens medel finansieras som basfinansieringsandel de av folkpensionsförsäkringens förmåner och utgifter som betalas ur folkpensionsfonden enligt följande:

1) 53 procent av ålderspensionerna, sjukpensionerna och barnförhöjningarna enligt denna lag samt av arbetslöshetspensionerna och de individuella förtidspensionerna enligt lagen om införande av folkpensionslagen,

2) det fulla beloppet av familjepensionerna enligt denna lag,

3) 53 procent av kostnaderna enligt denna lag för bedömning av arbetsförmågan samt av de folkpensionsutgifter enligt denna lag som avses i 15 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981),

Föreslagen lydelse

97 §

Förmåner och utgifter som betalas ur folkpensionsfonden

Ur Folkpensionsanstaltens folkpensionsfond betalas ålderspensionerna, sjukpensionerna, barnförhöjningarna och familjepensionerna enligt denna lag samt arbetslöshetspensionerna enligt lagen om införande av folkpensionslagen.

Ur folkpensionsfonden betalas också de folkpensions- och familjepensionsutgifter som enligt 15 § 2 mom. i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981) anses höra till grundskyddsandelen.

4) det fulla beloppet av de familjepensionsutgifter enligt denna lag som avses i det lagrum som nämns i 3 punkten.

Av statens medel finansieras dessutom som basfinansieringsandel 53 procent av de verksamhetskostnader som Folkpensionsanstalten orsakas av verkställigheten av de förmåner som avses i 1 mom. och av verkställigheten av de övriga förmåner som betalas ur folkpensionsfonden och som avses i 12 b § i lagen om Folkpensionsanstalten.

98 §

Övrig finansiering av förmåner och utgifter

Den del av folkpensionsförsäkringens förmåner och utgifter enligt 97 § som inte finansieras som statens basfinansieringsandel finansieras med medel som inflyter av arbetsgivarnas folkpensionsavgifter, med statens tilläggsfinansieringsandel och med folkpensionsfondens övriga intäkter.

99 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Arbetsgivare skall betala arbetsgivares folkpensionsavgift. För privata arbetsgivare har avgiften graderats i förhållande till de avskrivningar som arbetsgivaren har gjort på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar och i förhållande till de löner som arbetsgivaren har betalat.

Arbetsgivares folkpensionsavgift betalas som en del av arbetsgivares socialskyddsavgift. Bestämmelser om arbetsgivares socialskyddsavgift finns i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963). Avgiftsprocenten för och graderingen av arbetsgivares folkpensionsavgift anges särskilt genom lag.

Ur *folkpensionsfonden betalas* dessutom de verksamhetskostnader och övriga kostnader som Folkpensionsanstalten orsakas av verkställigheten av de förmåner som avses i 1 och 2 mom. och av verkställigheten av de övriga förmåner som betalas ur folkpensionsfonden och som avses i 12 b § i lagen om Folkpensionsanstalten.

98 §

Finansiering av förmåner och utgifter

Staten finansierar de förmåner och utgifter som enligt 97 § betalas ur folkpensionsfonden till den del de inte täcks av folkpensionsfondens placeringsintäkter eller andra intäkter.

99 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

(upphävs)

Gällande lydelse

101 §

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar

Folkpensionsfondens finansieringstillgångar, minskade med det främmande kapitalet, ska vid kalenderårets utgång vara minst fem procent av de årliga totalutgifterna för folkpensionsförsäkringen enligt 97 § (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*). Statens tilläggsfinansieringsandel bestäms så, att finansieringstillgångarnas minimibelopp uppnås.

102 §

Statens likviditetsbelopp

Utöver vad som i 97, 98 och 101 § bestäms om statens finansieringsandel ska staten till Folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att folkpensionsfondens likviditet alltid är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*). Beloppet ska återbetalas till staten när det inte längre behövs för att trygga folkpensionsfondens likviditet.

103 §

Betalning av statens basfinansieringsandel och tilläggsfinansieringsandel

Staten ska månatligen i förskott på statens basfinansieringsandel betala Folkpensionsanstalten 90 procent av den uppskattade basfinansieringsandelen.

Staten ska månatligen i förskott på statens tilläggsfinansieringsandel betala Folkpensionsanstalten ett belopp som motsvarar en tolfedel av det uppskattade årliga beloppet av tilläggsfinansieringsandelen. För tryggnad av Folkpensionsanstaltens finansie-

Föreslagen lydelse

101 §

Minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar

Staten svarar för att folkpensionsfondens finansieringstillgångar, minskade med det främmande kapitalet, vid kalenderårets utgång är minst 3,5 procent av de årliga totalutgifterna för folkpensionsförsäkringen enligt 97 § (finansieringstillgångarnas minimibelopp).

102 §

Statens likviditetsbelopp

Utöver vad som i 98 och 101 § bestäms om statens finansieringsandel ska staten till *folkpensionsfonden* betala ett så stort belopp att fondens likviditet alltid är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*). Beloppet ska återbetalas till staten när det inte längre behövs för att trygga folkpensionsfondens likviditet.

103 §

Betalning av statens andelar

Staten ska månatligen i förskott på statens *finansieringsandel enligt 98 §* betala Folkpensionsanstalten 90 procent av finansieringsandelens *beräknade belopp*.

Det förskottsbelopp för statens andel av finansieringen av folkpensionsfondens verksamhetskostnader som ska betalas i december bestäms dock så att minimibeloppet av folkpensionsfondens finansieringstillgångar kan uppnås.

ring eller om det årliga förskottsbeloppet förändras väsentligt, kan förskottet periodiseras på ett annat sätt än vad som föreskrivs ovan.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet och betalningen av förskotten och statens slutliga andelar samt om de uppgifter som behövs för detta.

104 §

Beräkning över utgifterna för följande år

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj till social- och hälsovårdsministeriet lämna en beräkning över de utgifter och de verksamhetskostnader som ska betalas ur folkpensionsfonden samt en beräkning av beloppet av statens basfinansieringsandel och tilläggsfinansieringsandel för följande år. Beräkningen ska justeras, om dess grunder förändras väsentligt.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet och betalningen av förskotten och statens slutliga andelar samt om de uppgifter som behövs för detta.

104 §

Årskalkyl

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj till social- och hälsovårdsministeriet lämna en *kalkyl* över det beräknade beloppet av de förmåner och utgifter som ska betalas ur folkpensionsfonden samt över det beräknade beloppet av statens *andel* för följande år (*årskalkyl*). *Årskalkylen* ska justeras, om dess grunder förändras väsentligt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Med avvikelse från vad som bestäms i 98 § sänks statens andel av finansieringen av folkpensionsfondens verksamhetskostnader 2010 från januari till november med 3 miljoner euro i månaden.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 1 §, sådan den lyder i lag 1114/2005, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) och arbetsgivares folkpensionsavgift enligt folkpensionslagen (347/1956) betalas i form av arbetsgivares socialskyddsavgift i enlighet med vad som bestäms i denna lag.

Bestämmelser om avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift utfärdas årligen genom förordning av statsrådet. Den fastställs på grundval av summan av avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares folkpensionsavgift och avgiftsprocentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag föreskrivs om erläggandet av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) erläggs i form av arbetsgivares socialskyddsavgift.

Procentsatsen för arbetsgivares socialskyddsavgift är densamma som procentsatsen för arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Denna lag tillämpas på arbetsgivares socialskyddsavgift som erläggs utifrån löner som utbetalas den 1 januari 2010 och därefter.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

4.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om Skatteförvaltningen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 18 april 2008 om Skatteförvaltningen (237/2008) 20 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

20 §

Beskattningskostnaderna och deras fördelning

Av de årliga kostnader som avses i 1 mom. tar staten ut sammanlagt 30,8 procent av kommunerna, sammanlagt 4,7 procent av den evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och 8,4 procent av Folkpensionsanstalten.

Föreslagen lydelse

20 §

Beskattningskostnaderna och deras fördelning

Av de årliga kostnader som avses i 1 mom. tar staten ut sammanlagt 30,8 procent av kommunerna, sammanlagt 4,7 procent av den evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och 5,9 procent av Folkpensionsanstalten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
